

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 353

Usługi 2014

**Sektor usług – uwarunkowania
i tendencje rozwoju**

Redaktorzy naukowci

Ryszard Kłeczek

Anetta Pukas

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Elżbieta Kozuchowska

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Justyna Mroczkowska

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-438-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Część 1. Pojęcia i modele w marketingu usług

Katarzyna Dziewanowska: Wpływ działań z zakresu marketingu doświadczeń na postrzeganie usługi edukacyjnej	13
Jolanta Mazur, Piotr Zaborek: Czy usługodawcy stosują logikę usługową w marketingu?	22
Marcin Pigłowski: Notyfikacje dotyczące poważnych zagrożeń i pozostałe notyfikacje w systemie RAPEX.....	32
Magdalena Rzemieniak: Budowanie tożsamości oferty usługowej w oparciu o wartości niematerialne	44
Robert Skikiewicz: Determinanty popytu na usługi bankowe na przykładzie kredytów konsumpcyjnych i mieszkaniowych w latach 2004–2013	54

Część 2. Działalność usługowa jako dziedzina zastosowań zasad i kategorii marketingu

Dorota Bednarska-Olejniczak: Marketing wewnętrzny w przedsiębiorstwie usługowym.....	69
Monika Boguszewicz-Kreft: Efekt kraju pochodzenia w usługach.....	79
Ema Halavach, Mirosław Zalech: Zmiany w zachowaniach klientów usług turystycznych jako szansa a ryzyko dla biur turystycznych.....	90
Martyna Kostrzewa, Grzegorz Zieliński: Specyfika procesów logistycznych w działalności usługowej	101
Anna Lemańska-Majdzik, Piotr Tomski: Konkurencyjność przedsiębiorstwa usługowego. Identyfikacja działań przedsiębiorstw obsługujących rynek nieruchomości.....	110
Agnieszka Nowak: Kooperacja i rywalizacja na rynku usług turystycznych w Polsce	121
Anetta Pukas: Wykorzystanie crowdsourcingu w sferze usług – możliwości i ograniczenia.....	132
Małgorzata Skiert, Krystyna Buchta: Jakość kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja w świetle oczekiwań rynku turystycznego	145

Ewelina Sokołowska, Maciej Schulz: Metody ustalania cen produktów na rynku usług w Polsce	155
Iwona Wilk: Uwarunkowania wyboru ekoagroturystyki jako formy wypoczynku	165
Grzegorz Zieliński, Piotr Grudowski, Małgorzata Szymańska-Bralkowska: Oczekiwania interesariuszy usług edukacyjnych w ujęciu relacyjnym	175

Część 3. E-usługi i innowacje w usługach

Małgorzata Budzanowska-Drzewiecka, Aneta Lipińska: Motywy wykorzystania aplikacji mobilnych w procesie nabywania dóbr wśród młodych konsumentów	187
Joanna Katarzyna Kowalska: Rola internetowych technologii informacyjnych w kreowaniu relacji podmiotów leczniczych z pacjentami na rynku usług zdrowotnych na terenie Dolnego Śląska	197
Robert Nowacki: Innowacyjność usług w okresie spowolnienia gospodarczego	208
Aleksandra Radziszewska: Determinanty jakości e-usług na przykładzie bankowości elektronicznej	219
Grażyna Węgrzyn: Zróżnicowanie innowacji w sektorze usług w krajach Unii Europejskiej	229
Robert Wolny: Rozwój rynku e-usług w Polsce	240

Część 4. Usługi publiczne

Anna Brdulak: Strategie rozwoju jednostek samorządów terytorialnych w kontekście świadczonych usług	253
Danuta Kunecka: Usługi pielęgniarские w Polsce – uwarunkowania i tendencja zmian	263
Danuta Kunecka, Dorota Rogalska: Zmiany na rynku usług zdrowotnych a kształcenie na kierunkach medycznych	272
Dominika Mierzwa: Ocena zarządzania finansami organizacji (na przykładzie zakładu opieki zdrowotnej)	282
Dariusz Skorupka, Jacek Korona: Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji kieleckiej – ewolucja koncepcji	292

Summaries

Part 1. Concepts and models in service marketing

Katarzyna Dziewanowska: Influence of experiential marketing activities on the perception of educational services.....	21
Jolanta Mazur, Piotr Zaborek: Is Service Logic practiced by service companies?	31
Marcin Piękowski: Serious risk notifications and other notifications in the RAPEX system	43
Magdalena Rzemieniak: Building an identity of service offer based on intangible assets	53
Robert Skikiewicz: Determinants of demand for banking services – the case of consumer and housing loans in the years 2004-2013	65

Part 2. Service activities as an application field of principles and categories of marketing

Dorota Bednarska-Olejniczak: Internal marketing in a service enterprise ...	78
Monika Boguszewicz-Kreft: Country-of-origin effect in services	89
Ema Halavach, Mirosław Zalech: Changes in the behavior of customers of tourist services as an opportunity and risk for travel companies.....	100
Martyna Kostrzewa, Grzegorz Zieliński: Specificity of logistic processes in service activities.....	109
Anna Lemańska-Majdzik, Piotr Tomski: Competitiveness of a service company. Identification of activities of enterprises providing services on the real estate market	120
Agnieszka Nowak: Cooperation and competition on the market of tourist services in Poland	131
Anetta Pukas: The use of crowdsourcing in services sector – possibilities and limitations	144
Małgorzata Skiert, Krystyna Buchta: The quality of education at tourism and recreation university studies in the perspective of tourist market expectations	154
Ewelina Sokółowska, Maciej Schulz: Methods of prices setting of products on the market of services in Poland.....	164
Iwona Wilk: Ecoagritourism as a form of recreation selection determinants ...	174
Grzegorz Zieliński, Piotr Grudowski, Małgorzata Szymańska-Bralkowska: Expectations of educational services stakeholders in terms of relations of one with another	183

Part 3. E-services and innovations in services

Małgorzata Budzanowska-Drzewiecka, Aneta Lipińska: Reasons for using mobile applications in the process of acquiring goods among young consumers	196
Joanna Kowalska: The role of information technology in creating relation between health care providers and patients on the area of Lower Silesia Health Care services market	207
Robert Nowacki: Services innovativeness in the period of economic slowdown	218
Aleksandra Radziszewska: E-service quality determinants on the example of e-banking services	228
Grażyna Węgrzyn: Diversification of innovation in the services sector of the European Union countries	239
Robert Wolny: The development of e-services market in Poland.....	250

Part 4. Public services

Anna Brdulak: Strategies for the development of local government units in the context of provided services	262
Danuta Kunecka: Nursing services in Poland – conditions and trend of changes	271
Danuta Kunecka, Dorota Rogalska: Changes on the health market, and education on medical courses	281
Dominika Mierzwa: The assessment of organization finance management exemplified by health care institution.....	291
Dariusz Skorupka, Jacek Korona: Water–sewage management in the agglomeration of Kielce – the evolution of concept.....	300

Dariusz Skorupka

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych we Wrocławiu

Jacek Korona

Polska Akademia Nauk

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W AGLOMERACJI KIELECKIEJ – EWOLUCJA KONCEPCJI

Streszczenie: Artykuł dotyczy problemu inwestycji wodno-kanalizacyjnych realizowanych przez samorządy terytorialne. Do zobrazowania tej problematyki autorzy posłużyli się przykładem obszaru aglomeracji kieleckiej i dużego projektu wodno-kanalizacyjnego, w ramach którego cztery współpracujące gminy rozbudowują i modernizują sieć. Na tym przykładzie autorzy opisują złożoność takich projektów, zmienność projektów w czasie i czynniki ryzyka z tym związane.

Słowa kluczowe: inwestycje wodno-kanalizacyjne, projekt, samorząd terytorialny.

DOI: 10.15611/pn.2014.353.27

1. Wstęp

Jednostki samorządu terytorialnego wraz ze zmianami ustrojowymi 1989 r. zaczęły być jednym z głównych „graczy”, jeśli chodzi o realizację dużych inwestycji liniowych. Wpływ na to miało kilka czynników, przede wszystkim zaangażowanie dużych części budżetów na inwestycje ze względu na konieczność realizacji zadań własnych gmin. Drugim czynnikiem były fundusze unijne, które dały możliwość realizacji znacznie większej liczby zadań i tym samym zwiększyły ilość środków inwestycyjnych będących w gestii samorządów. Szczególnym przypadkiem takich inwestycji liniowych są sieci wodociągowe i kanalizacyjne, które należą do zadań własnych gmin. Samorządy stanęły przed koniecznością zdefiniowania pojęcia „zarządzanie gospodarką wodno-kanalizacyjną”. Na poziomie ogólnym można krótko stwierdzić, iż problem zamyka się w kwestii dostarczenia wody i odprowadzenia ścieków od osób fizycznych i przedsiębiorstw.

Głębsza analiza pokazuje, że mamy do czynienia ze złożonym tematem dotyczącym planowania rozwoju terytorialnego, polityki cen za wodę i ścieki i wreszcie

bardzo dużych inwestycji liniowych – często jest to obszar kilku gmin lub powiatów. Kwestia doprowadzenia wody oraz budowa kanalizacji ma bardziej znaczenie społeczne i efekt ekonomiczny jest drugorzędny, co ogranicza chęci prywatnych inwestorów. Projekty te charakteryzuje duża zmienność w czasie, długi okres realizacji, co czyni je doskonałym przedmiotem badań. Przedmiotem analizy przedstawionej w artykule jest ewolucja koncepcji zarządzania gospodarką wodno-kanalizacyjną w aglomeracji kieleckiej.

2. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji kieleckiej – rys historyczny

Dwudziestego października 1929 r. otwarto dla mieszkańców Kielc pierwsze wodociągi oraz kanały sanitarne zbudowane przez amerykańską firmę Ulen and Company i z tą datą władze magistratu kieleckiego powołały przedsiębiorstwo pod nazwą Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji Miasta Kielce – w ten sposób narodziła się gospodarka wodno-ściekowa miasta Kielce. W 1929 r. Kielce liczyły 51 tys. mieszkańców.

W latach poprzedzających oddanie pierwszych wodociągów, po pokonaniu olbrzymich barier finansowych, technicznych i organizacyjnych, wybudowano około 11 km sieci wodociągowej i niecałe 8 km sieci kanalizacyjnej. Kanalizacja sanitarna obejmowała w zasadzie tylko ścisłe centrum miasta. Z uwagi na olbrzymie koszty zrezygnowano z budowy oczyszczalni ścieków i kanałów burzowych, a wszystkie ścieki miejskie miała przejmować rzeka Silnica. W pierwszym roku działalności wodociągi dostarczyły 38 tys. m³ wody, ale już w 1930 r. dostarczono 121 tys., w 1933 r. – 268 tys. m³. Było to możliwe dzięki rozbudowie sieci, już bez udziału amerykańskiej firmy, przez miejską firmę wodociągową kierowaną przez władze miasta. Produkcja wody w 1939 r. wynosiła już 926 990 m³, a wskaźnik zużycia wody w litrach na dobę wynosił 35,4.

W okresie międzywojennym rozpoczęto budowę kanału burzowego oraz oczyszczalni ścieków wg systemu Hawortha. Projekt oczyszczalni został opracowany w 1935 r., budowę zakończono w 1937 r. Oczyszczalnia była wyposażona w urządzenie służące do biologicznego oczyszczania ścieków, które było pierwszym tego typu urządzeniem w Polsce. Oczyszczalnia była w stanie przerobić około 98% odprowadzanych ścieków. Jednakże wzrost liczby mieszkańców spowodował, że już w 1939 r. jej zdolności przerobowe okazały się niewystarczające. Rozbudowa drugiej części oczyszczalni rozpoczęta w 1939 r. została przerwana wybuchem II wojny światowej i w takiej formie oczyszczalnia ścieków funkcjonowała do 1974 r. W latach 1957–1959 opracowano projekt wstępny nowej oczyszczalni ścieków w Sitkówce, w odległości 10 km od miasta. Nową oczyszczalnię ścieków oddano do użytku w 1974 r.

Z początkiem lat 90. rozpoczęto sukcesywną rozbudowę i modernizację oczyszczalni. Do rozbudowy i modernizacji pozostały: ciąg biologiczny, system zagospodarowania osadów oraz scentralizowany system automatyki i kontroli technologicz-

nej całej oczyszczalni, które miały pozwolić nie tylko na przyjęcie, ale i na skutecznie oczyszczenie całej ilości ścieków z terenu zlewni oczyszczalni przez najbliższe ćwierć wieku¹.

3. Proces tworzenia się Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji od Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach aż do dzisiejszej formy

3.1. Krótka historia

Dwudziestego października 1929 r. władze magistratu kieleckiego powołały przedsiębiorstwo pod nazwą Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji Miasta Kielce (nazwa utrzymana do 1950 r.). Do końca 1954 r. wodociągi miejskie były włączone w strukturę Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej jako wyodrębniony organizacyjnie Zakład Wodociągów. Pierwszego stycznia 1955 r. powołano samodzielne Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach (MPWiK). Pierwszego kwietnia 1974 r. decyzją wojewody kieleckiego przekształcono MPWiK w Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach, które obejmowało swoim zasięgiem miasta południowo-zachodniej części województwa kieleckiego: Kielce, Chęciny, Chmielnik, Busko-Zdrój, Pińczów, Kazimierz Wielką, Jędrzejów, Działoszyce, Skalbimierz, Suchedniów, Miechów i Włoszczowę.

W dniu 1 lipca 1976 r. na podstawie zarządzenia wojewody kieleckiego zostało utworzone Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach (WPWiK), które przejęło zadania gospodarki wodno-ściekowej od rejonowych przedsiębiorstw wodociągowych i kanalizacyjnych w Kielcach, Starachowicach, Ostrowcu Świętokrzyskim. Począwszy od listopada 1991 r. do 31 marca 1992 r., następował stopniowy podział WPWiK, w wyniku którego powstało kilkanaście nowych podmiotów o zróżnicowanej formie organizacyjno-prawnej.

Korzystając z zapisów Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.², która mówi, iż w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych gminy mogą tworzyć związki międzygminne oraz mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez pozostałe zadań publicznych, 20 grudnia 1991 r. rady gmin w: Masłowie, Zagnańsku, Sitkówce-Nowinach oraz Rada Miejska w Kielcach podjęły uchwały w sprawie utworzenia Związku Komunalnego Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach (ZKWiK). Związek rozpoczął działalność gospodarczą 1 kwietnia 1992 r. We wrześniu 1997 r. ZKWiK dokonał

¹ Studium wykonalności dla projektu *Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej*, opracowanie własne Wodociągi Kieleckie, Kielce 2006, s. 49.

² DzU 1990, nr 16, poz. 95, z późn. zm.

wyboru formy organizacyjno-prawnej dla dotychczas prowadzonej działalności gospodarczej, tworząc jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Wodociągi Kieleckie³.

3.2. Forma prawna i struktura własności Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach

Wodociągi Kieleckie Spółka z o.o. w Kielcach jest jednoosobową spółką Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach, który jest właścicielem 100% jej udziałów. Zgodnie ze statutem gminy, przystępując do Związku, na mocy uchwały rady gminy przekazały Związkowi zgodę na prowadzenie określonych działań, m.in. rezerwy terenów pod budowę nowych ujęć i magistrali wodociągowych, oraz wspólnych inwestycji związanych z zaopatrzeniem w wodę, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków w zakresie ochrony jakości zasobów wód podziemnych na obszarach zasilania.

Jednym z głównych zadań miasta i gmin wchodzących w skład Związku jest prowadzenie wspólnej gospodarki wodnej. W zakresie systemów zaopatrzenia w wodę, systemów kanalizacji oraz oczyszczania ścieków realizacja zadań została powierzona spółce Wodociągi Kieleckie. Kapitał zakładowy spółki wynosi 56 mln zł, działa ona w oparciu o przepisy ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁴, akt założycielski spółki oraz inne obowiązujące przepisy prawa. W zakresie wykonywania zadań statutowych, a zwłaszcza w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków Spółka działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁵ i aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy.

4. Studium przypadku – Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej realizowana przez Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji (MZWiK)

W związku z problemami gospodarki wodno-ściekowej gminy skupione w obrębie MZWiK podjęły decyzję o realizacji projektu zakładającego rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Projekt ma przyczynić się do osiągnięcia polskich i europejskich standardów oraz norm dotyczących tej dziedziny ochrony środowiska. Usprawnienie systemów kanalizacji ściekowej i oczyszczania ścieków odgrywa decydującą rolę w ochronie wód powierzchniowych.

³ <http://wod-kiel.com.pl/historia-wodociagow-i-kanalizacji-w-kielcach-23.html>, 15.12.2013.

⁴ DzU 1990, nr 94, poz. 1037, z późn. zm.

⁵ DzU 1990, nr 72, poz. 747, z późn. zm.

4.1. Opis projektu

Analiza problemów wykazała dwa główne obszary, które wymagały rozwiązania:

1. Zaopatrzenie w wodę, czyli poprawa istniejącego zaopatrzenia pod względem zarówno ilościowym, jak i jakościowym, a także zmniejszenie strat wody oraz zwiększenie pewności jej dostaw.

2. Gospodarka ściekowa, czyli skanalizowanie obszarów nieskanalizowanych oraz modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej.

Określenie obszarów problemowych pomogło wybrać i zdefiniować szczegółowe cele projektu, które zakładały:

- Budowę systemu kanalizacji sanitarnej w mieście Kielce oraz systemu kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w gminie Sitkówka-Nowiny;
- Modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Kielcach;
- Budowę systemu kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Masłowie – w części południowej i północnej gminy;
- Budowę kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Zagnańsk;
- Monitoring i zarządzanie układem wod.-kan. aglomeracji kieleckiej.

Efekty wprowadzenia projektu do realizacji można zobrazować poprzez przedstawienie następujących wyliczeń. W gminie Masłów zwodociągowanie po wdrożeniu projektu w życie wyniesie 80%, podczas gdy niepodjęcie stosownych działań inwestycyjnych spowoduje, że utrzyma się ono na poziomie 50%. Natomiast zadania mające na celu rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej przyczynią się do zwiększenia skanalizowania w mieście Kielce z 90,7% do 97,2%, w gminie Masłów z 2% do 99%, w gminie Sitkówka-Nowiny z 90% do 99%, w gminie Zagnańsk zaś z 21% do 68%⁶.

4.2. Lokalizacja projektu

Projekt zlokalizowany jest na terenie: miasta Kielce, gminy Masłów i gminy Sitkówka-Nowiny oraz gminy Zagnańsk w zakresie obsługiwany przez Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o. Na rys. 1 zobrazowano lokalizację gmin objętych projektem.

4.3. Zakres realizacji projektu

Projekt obejmuje 184,8 km nowej sieci kanalizacyjnej, 9,2 km zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej, 5,7 km zmodernizowanej sieci wodociągowej. Właściwa realizacja projektu wymagała zawarcia 13 kontraktów na roboty budowlane, 3 kontraktów na usługę inżyniera kontraktu, 7 kontraktów na usługę pomocy technicznej. Planowana liczba osób do podłączenia do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacji sanitarnej wyniesie przeszło 15 000, a do wybudowanej w ramach pro-

⁶ Studium wykonalności..., s. 91.

Rys. 1. Lokalizacja gmin objętych projektem⁷

Źródło: Studium Wykonalności dla Projektu *Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej*, opracowanie własne Wodociągów Kieleckich, Kielce 2006.

jektu sieci wodociągowej planowane jest podłączenie ponad 1000 osób. Unia Europejska pokryje prawie 85% wydatków kwalifikowanych. Pozostała część będzie pochodzić ze środków własnych i kredytów beneficjenta projektu, spółki Wodociągi Kieleckie.

Tabela 1. Koszty realizacji projektu

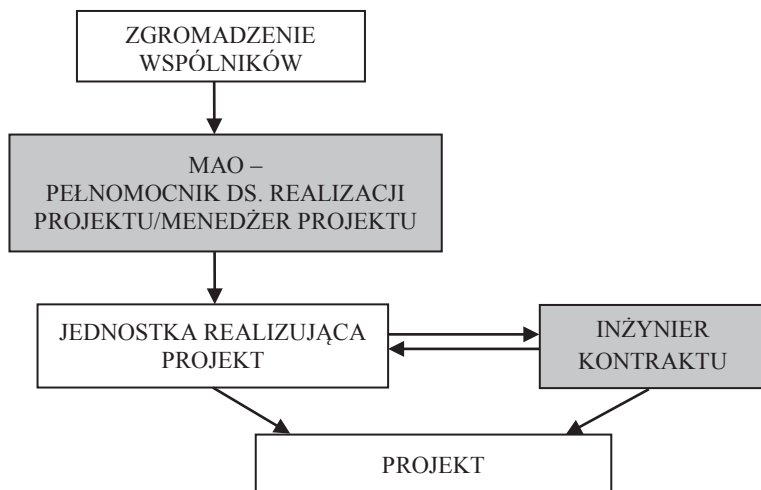
Planowany całkowity koszt projektu brutto	282 290 898,96 zł
Kwota dofinansowania z Funduszu Spójności	152 893 241,43 zł
Środki własne Wodociągów Kieleckich	129 397 657,53 zł
W tym podatek VAT	50 856 190,73 zł

Źródło: Studium Wykonalności dla Projektu *Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej*, opracowanie własne Wodociągów Kieleckich, Kielce 2006.

4.4. Realizacja inwestycji – struktura organizacyjna

Ze względu na obszar, stopień skomplikowania oraz wielkość zaangażowanych środków do realizacji projektu została powołana specjalna, wydzielona ze struktury spółki komórka, tzw. Jednostka Realizująca Projekt (JRP). Nadzór nad jednostką pełni MAO (*Measure Autorising Officer* – pełnomocnik ds. realizacji projektu), czy-

⁷ <http://wod-kiel.com.pl/obszar-dzialania-spolki-,501.html>, 15.12.2013.

Rys. 2. Struktura zarządzania projektem

Źródło: Studium Wykonalności dla Projektu *Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej*, opracowanie własne Wodociągów Kieleckich, Kielce 2006.

li menedżer projektu pełniący obowiązki przez cały okres realizacji projektu, zgodnie ze wszystkimi wymaganymi procedurami zatwierdzający poszczególne decyzje swoim podpisem.

5. Podsumowanie

Przykład aglomeracji kieleckiej pokazuje złożoność problematyki zarządzania projektami liniowymi (sieciowymi). Na rozwój koncepcji rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowo-kanalizacyjnej miało wpływ wiele czynników, począwszy od zmieniającego się w ciągu lat obszaru, który wchodził bądź nie w skład aglomeracji. Zmienna była także forma i struktura zarządzająca. W 1929 r. prywatny, zagraniczny inwestor zbudował wodociąg i powstało przedsiębiorstwo Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji Miasta Kielce. W następnych latach następują zmiany strukturalne, które stopniowo zwiększają obszar działania, powstaje Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach, obejmujące swoim zasięgiem miasta południowo-zachodniej części województwa kieleckiego, następnie Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach (WPWiK), które przejęło zadania gospodarki wodno-kanalizacyjnej od rejonowych przedsiębiorstw wodociągowych i kanalizacyjnych w Kielcach, Starachowicach, Ostrowcu Świętokrzyskim. Zmiana ustrojowa 1989 r. i przekazanie gminom do realizacji zadań z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej powoduje, iż zarządzanie siecią wodociągową na poziomie wojewódzkim przestaje mieć sens i następuje stopniowy podział WPWiK, w wyniku

którego powstaje kilkanaście nowych podmiotów o zróżnicowanej formie organizacyjno-prawnej. W przypadku czterech gmin, które mają wspólną sieć wodociągową, powstaje inicjatywa, która doprowadza do powstania Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji i spółki Wodociągi Kieleckie. Realizowany obecnie przez spółkę projekt „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej” doskonale obrazuje stopień skomplikowania takich przedsięwzięć. Można powiedzieć, iż cechą charakterystyczną projektu jest jego zmienność. Projekt był przygotowywany jeszcze w ramach funduszy przedakcesyjnych (fundusz ISPA), wstąpienie Polski do Unii Europejskiej spowodowało konieczność aplikowania o środki już w ramach Funduszu Spójności, a w efekcie konieczność podziału projektu na dwa: jeden dotyczący modernizacji oczyszczalni ścieków Sitkówka, drugi dotyczący rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w czterech gminach. Zmieniały się w czasie wymagania stawiane inwestorowi, szczególnie w zakresie ochrony środowiska. Komisja Europejska zmieniała koncepcje dotyczące zakresu finansowania przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych. W zakresie spraw technicznych przy tak długim okresie przygotowania inwestycji od etapu studium wykonalności przez projekt techniczny do fazy realizacji zmieniała się ciągle sytuacja „na gruncie”, to znaczy przybywało nowych budynków, zmieniali się właściciele budynków i gruntów, pojawiały się nowe sieci i nowe drogi.

W trakcie realizacji projektu zmienił się obszar terytorialny inwestycji w związku z wyborami samorządowymi, które doprowadziły do całkowitej zmiany władzy w dwóch gminach, oraz ryzykiem nieosiągnięcia odpowiedniego efektu ekologicznego, czyli odpowiedniej liczby mieszkańców podłączonych do wodociągu i kanalizacji; spowodowało to ograniczenie projektu w gminie Masłów.

W toku przygotowań do realizacji konieczne było wyważenie interesów poszczególnych gmin uczestniczących w projekcie na etapie przygotowawczym. Gmina Masłów była największym beneficjentem, jeśli chodzi o długość zbudowanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Gmina Zagnańsk była druga w kolejce, ale z drugiej strony poprzez podłączenie największej liczby ludzi do sieci obie gminy zapewniały uzyskanie efektu ekologicznego na poziomie wymaganym przez Unię Europejską, która dofinansowała projekt w 85%. Dwie pozostałe gminy byłyby w stanie zrealizować swoje zakresy samodzielnie, ale musiałyby zaangażować tylko własne środki budżetowe.

Te zagrożenia związane ze zmiennością/ewolucją projektu to najtrudniejsze do oszacowania ryzyko związane z realizacją; w przypadku tego projektu widać, iż wpływ na zwiększenie tego czynnika miało rozciągnięcie projektu w czasie. Konieczne wydaje się zwrócenie większej uwagi przez realizujących inwestycje na kwestie zmienności i dalsze badanie tej kwestii, by można było w większym stopniu kontrolować ten proces.

Literatura

Studium Wykonalności dla Projektu *Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej*, opracowanie własne Wodociągów Kieleckich, Kielce 2006.

DzU 1990, nr 16, poz. 95, z późn. zm.

DzU 1990, nr 72, poz. 747, z późn. zm.

DzU 1990, nr 94, poz. 1037, z późn. zm.

<http://wod-kiel.com.pl/historia-wodociagow-i-kanalizacji-w-kielcach-,23.html>, 15.12.2013.

<http://wod-kiel.com.pl/obszar-dzialania-spolki-,501.html>, 15.12.2013.

WATER-SEWAGE MANAGEMENT IN THE AGGLOMERATION OF KIELCE – THE EVOLUTION OF CONCEPT

Summary: This article applies to the issue of realization of water–sewage investment implemented by local governments. To illustrate this issue the authors used the example of the agglomeration of Kielce and large water–sewage project under which the four cooperating municipalities expand and upgrade the network. Based on this example, the authors describe the complexity of such projects, the volatility of projects in time and risk factors associated with it.

Keywords: water-sewage investments, project, local government.